

## Spis treści

|                                                                                                                                |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Zamiast wstępu .....                                                                                                           | 5   |
| Z ziemi włoskiej... na San Domingo .....                                                                                       | 7   |
| Jak Feniks z popiołów, czyli żywot pana de La Salle .....                                                                      | 22  |
| Mężczyźni Mrs. M'Ros. ....                                                                                                     | 29  |
| Cesarz .....                                                                                                                   | 36  |
| Apacz w niewoli .....                                                                                                          | 46  |
| Kapitan Peter Kiolbassa. Żołnierz Konfederacji i Unii .....                                                                    | 58  |
| „Hobofighter” .....                                                                                                            | 64  |
| Pierwszy Japończyk w Polsce, czyli konny rajd majora Fukushimy Yasumasa .....                                                  | 75  |
| Ludowo-Ochotnicza Armia Sprzymierzona, czyli „Koń Trojański” Marszałka Piłsudskiego .....                                      | 83  |
| Zredukowany .....                                                                                                              | 93  |
| Brygada .....                                                                                                                  | 113 |
| „Nie zostałem maskotką Hitlera”, czyli żywot Maksa Schellinga .....                                                            | 123 |
| Czarna legenda polskiej kawalerii .....                                                                                        | 130 |
| Oddział Rozpoznawczy im. Księcia Józefa Poniatowskiego, czyli echa kawaleryjskiego ducha polskich partyzantów w Wogezach ..... | 137 |
| Bagno Własowa .....                                                                                                            | 146 |
| Osaczony olbrzym .....                                                                                                         | 157 |

## Spis treści

|                                                                                                                                                  |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Wstęp . . . . .                                                                                                                                  | 7   |
| ROZDZIAŁ 1. Geopolityczne i wewnętrzne uwarunkowania towarzyszące tworzeniu jednostek Wojska Polskiego na froncie radziecko-niemieckim . . . . . | 11  |
| 1.1. Kilka uwag o genezie Polskich Sił Zbrojnych w ZSRR . . . . .                                                                                | 11  |
| 1.2. Wcześniejsze próby organizowania na terenie ZSRR polskich formacji wojskowych . . . . .                                                     | 14  |
| 1.3. Konsekwencje polityczne dla Polski po ewakuacji z terytorium ZSRR Armii gen. Władysława Andersa . . . . .                                   | 25  |
| 1.4. Wielkie przyspieszenie – w tle konferencja w Teheranie . . . . .                                                                            | 36  |
| 1.5. Przegrana „bitwa” gen. Zygmunta Berlinga o władzę nad Polskimi Siłami Zbrojnymi w ZSRR . . . . .                                            | 46  |
| 1.6. Rząd dla Polski powstaje w Moskwie . . . . .                                                                                                | 54  |
| 1.7. Trudne problemy „braterstwa broni” z Armią Czerwoną . . . . .                                                                               | 64  |
| 1.8. Podporządkowanie Wojska Polskiego celom politycznym PPR . . . . .                                                                           | 72  |
| 1.9. Stosunek do Armii Krajowej. Instytucje wojska w służbie terroru . . . . .                                                                   | 79  |
| 1.10. Udział wojska w akcjach politycznych i propagandowych w kraju . . . . .                                                                    | 87  |
| 1.11. Sprawa polska na konferencjach przywódców wielkich mocarstw w Jaltie i Poczdamie . . . . .                                                 | 92  |
| 1.12. Koniec wojny, powrót wojska do kraju – próba oceny . . . . .                                                                               | 101 |
| ROZDZIAŁ 2. Organizacja, uzbrojenie i wyszkolenie . . . . .                                                                                      | 107 |
| 2.1. Organizacja 1. Dywizji Piechoty, 1. Korpusu Polskich Sił Zbrojnych i 1. Armii Polskiej w ośrodkach formowania na terytorium ZSRR . . . . .  | 107 |
| 2.2. Dalsze zamierzenia rozbudowy Wojska Polskiego a rzeczywistość . . . . .                                                                     | 131 |
| 2.3. Uzbrojenie, wyposażenie i szkolenie bojowe Wojska Polskiego . . . . .                                                                       | 143 |
| 2.4. Szkolenie bojowe w Wojsku Polskim . . . . .                                                                                                 | 155 |
| ROZDZIAŁ 3. Kadra oficerska i podoficerska. Rozwój szkolnictwa wojskowego w okresie wojny . . . . .                                              | 173 |
| 3.1. Ogólna charakterystyka stanu osobowego sił zbrojnych w maju 1945 roku . . . . .                                                             | 173 |
| 3.2. Polska kadra oficerska i podoficerska z poboru . . . . .                                                                                    | 176 |
| 3.3. Oficerowie Armii Czerwonej w Wojsku Polskim . . . . .                                                                                       | 181 |
| 3.4. System kształcenia oficerów i podoficerów w Wojsku Polskim . . . . .                                                                        | 186 |
| ROZDZIAŁ 4. Od Lenino do Warszawy, Berlina i czeskiej Pragi . . . . .                                                                            | 197 |
| 4.1. Bitwa pod Lenino . . . . .                                                                                                                  | 197 |
| 4.2. Nad środkową Wisłą . . . . .                                                                                                                | 211 |
| 4.2.1. Przegrupowania i walki 1. Armii Polskiej w drodze do kraju . . . . .                                                                      | 211 |
| 4.2.2. Forsowanie Wisły pod Dęblinem i Puławami . . . . .                                                                                        | 218 |
| 4.2.3. Na przyczółku magnuszewskim . . . . .                                                                                                     | 228 |
| 4.3. Armia Wojska Polskiego w walkach o Warszawę . . . . .                                                                                       | 237 |
| 4.3.1. Bitwa o Pragę . . . . .                                                                                                                   | 237 |
| 4.3.2. Na pomoc powstańczej Warszawie . . . . .                                                                                                  | 246 |

|                                                                                        |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 4.3.3. Pod Jabłonną i Legionowem. . . . .                                              | 260 |
| 4.3.4. Bitwa 1. Armii Wojska Polskiego o Warszawę w styczniu 1945<br>roku . . . . .    | 263 |
| 4.4. Na Pomorzu i nad Bałtykiem. . . . .                                               | 276 |
| 4.4.1. Sytuacja w Wielkopolsce i na Pomorzu pod koniec stycznia<br>1945 roku . . . . . | 276 |
| 4.4.2. Przelamanie Wału Pomorskiego . . . . .                                          | 281 |
| 4.4.3. Operacja pomorska . . . . .                                                     | 290 |
| 4.4.4. Bitwa o Kołobrzeg. . . . .                                                      | 297 |
| 4.4.5. Nad Zalewem Szczecińskim i w rejonie Trójmiasta. . . . .                        | 303 |
| 4.5. Od Odry do Łaby oraz w Berlinie . . . . .                                         | 304 |
| 4.5.1. W bojach przez Brandenburgię . . . . .                                          | 304 |
| 4.5.2. Polacy w szturmie Berlina. . . . .                                              | 310 |
| 4.6. Na Łużycach i w Czechach. . . . .                                                 | 322 |
| 4.6.1. Bitwa pod Budziszynem. . . . .                                                  | 322 |
| 4.6.2. W kierunku czeskiej Pragi. . . . .                                              | 331 |
| Zakończenie . . . . .                                                                  | 349 |
| Bibliografia . . . . .                                                                 | 353 |
| Indeks osobowy . . . . .                                                               | 361 |
| Indeks geograficzny . . . . .                                                          | 367 |